Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Bob Black
Teesejä postmodernismin jälkeisestä anarkismista
2004

Haettu 17.8.2012 osoitteesta:
http://takku.net/article.php/20080721132745177
Alkuteksti: Green Anarchy #16 (Kesä 2004), s.6-7.

fi.theanarchistlibrary.org

Teesejä postmodernismin jälkeisestä anarkismista

Bob Black

2004

(1) Anarkismi

1. Oppijärjestelmä siitä että valtioton yhteiskunta on mahdollinen ja hyvä asia.

2. *Vanhentunut* Anarkistit hallituksessa

(2) Anarkismilla, oikein ymmärrettynä, ei ole mitään tekemistä moraalisessa mielessä käsitettyjen normien ja arvojen kanssa. Moraali on mielelle samaa kuin valtio yhteiskunnalle: vieras ja vieraannuttava vapauden rajoitin, sekä keinojen ja päämäärien kääntämistä päälaelleen. Anarkisteille normit ja arvot toimivat parhaiten – eli siis ovat kaikista hyödyllisimpiä – silloin kun ne ovat jonkinlaisia oikopolkuja. Ne voivat vetää yhteen kokemuksen kautta opittua käytännöllistä viisautta. Toisaalta taas, ne voivat olla auktoriteettimaisia itseään pönkittäviä käskyjä, tai ne ovat voineet joskus olla hyödyllisiä, mutta eivät muuttuneissa olosuhteissa enää palvele mitään anarkistista tarkoitusta, tai ainakaan mitään hyvää tarkoitusta.

(3) Anarkistisista normeista ja arvoista puhuminen ei siis välttämättä ole älytöntä – mutta niihin liittyy riski, joka on usein vältettävissä. Yhteiskunnassa, joka on edelleen kristinuskon ja sen maallisten korvikkeiden täyttämä, riski on siinä että näiden moralististen sanojen perinteisesti absolutistinen käyttö säilyy siinä miten anarkistit käyttävät niitä. Onko sinulla normeja ja arvoja, vai onko niillä sinut? On yleensä parempi (joskaan ei tietenkään välttämättä tai ehdottomasti parempi) että anarkistit välttävät moralismin petollista sanastoa, ja sanovat suoraan mitä he haluavat, miksi he haluavat sitä, ja miksi he haluavat muidenkin haluavan sitä. Toisin sanoen, laittaa kortit pöydälle.

(4) Kuten normit ja arvot, anarkistien ”ismit”, vanhat ja uudet, ovat parhaimmillaan voimavarana, ei rajoitteena. Ne ovat olemassa meitä varten, ei päinvastoin. Sillä ei ole väliä jos esimerkiksi minä olen saanut enemmän irti situationismista kuin syndikalismista, siinä missä joku toinen anarkisti on saanut enemmän irti feminismistä tai Marxismista tai islamista. Missä olemme käyneet, tai edes se mistä tulemme, on vähemmän tärkeää kuin se missä olemme ja minne, jos minnekään, olemme menossa – tai jos olemme menossa alkuunkaan samaan paikkaan.

(5) Olkoon ”Tyyppi 1” viittaus anarkovasemmistolaisuuteen. Olkoon ”Tyyppi 2” viittaus anarkokapitalismiin. Olkoon ”Tyyppi 3” viittaus meta-tyyppiin (”nimillä älköön minua nimettäkö”). Tyypin 3 anarkisti torjuu kategorisesti kaikki kategorisoinnit. Hänen ”olemassaolonsa edeltää hänen olemistaan” (Sartre). Hänelle mikään ei ole välttämättömän välttämätöntä, ja kaikki on mahdollisesti mahdollista. Hänen mielestään välittömyys kestää liian kauan. ”Hän lentää oudoilla siivillä” (Shocking Blue). Winston Churchillin vaimo valitti joskus miehensä juomisesta. Churchill vastasi että hän on saanut enemmän irti alkoholista kuin alkoholi hänestä. Tyypin 3 anarkisti ottaa enemmän irti anarkismista kuin anarkismi hänestä, ja hän yrittää ottaa enemmän irti elämästä kuin elämä ottaa hänestä. Rakastava, ajatteleva, itseään vahvistava, petomainen lähes-

tymistapa, jolla on niin monia käytännön sovellutuksia kuin vain nerokkuus ja mielikuvitus mahdollistaa.

(6) Universaalisti sovellettavien periaatteiden torjuminen on periaatteessa sovellettavissa universaalisti. Käytännössä jokaisella yksilöllä on omat rajoituksensa, ja olosuhteiden pakot vaihtelee. Ei ole mitään kaavaa onnistumiseen, eikä edes sen hyväksymistä ettei ole kaavaa onnistumiseen. Mutta järki ja kokemus tunnistavat tiettyjä nähtävissä olevan hyödyttömyyden alueita. Anarkistien on esimerkiksi helppoa ja suositeltavaa pidättäytyä vaalipolitiikasta. On parempi, mutta usein mahdotonta, pidättäytyä työssäkäynnistä, vaikkakin usein on mahdollista tehdä jonkinlaista työpaikkavastarintaa ilman kohtuutonta riskiä. Rikokset, pimeät markkinat ja veronkierto ovat joskus realistisia vaihtoehtoja tai laajennoksia osallistumiselle valtion hyväksymiin järjestelmiin. Jokaisen täytyy punnita omia olosuhteitaan avoimella mielellä. Tee parhaasi ja yritä olla jäämättä kiinni. Anarkisteilla on jo ihan riittävästi marttyyreja.

(7) Anarkismi on muutosvaiheessa, ja se ahdistaa monia anarkisteja. On hyvin helppoa kannattaa maailman muuttamista. Puhe on halpaa. Ei ole alkuunkaan helppoa muuttaa omaa pientä nurkkaustaan siitä. Erot anarkismin perinteisten suuntausten välillä ovat epäolennaisia, sillä anarkismin perinteiset suuntaukset ovat itsessään epäolennaisia. (Nykyhetken tarkoitusten vuoksi jätetään huomiotta Tyyppi 2, vapaamarkkina-anarkistit, joita ei tunnu juurikaan olevan olemassa muualla kuin Yhdysvalloissa, ja jopa siellä heillä on vähän kanssakäymistä, ja vielä vähemmän vaikutusta, meidän muiden kanssa.) Vasemmiston maailmanlaajuinen, peruuttamaton ja pahasti myöhässä oleva heikkeneminen jouduttaa anarkistien nykyistä kriisiä.

(8) Anarkisteilla on identiteettikriisi. Ovatko he yhä, vai ovatko he vain, vasemmiston vasemmistoa? Vai ovatko he jotain enemmän tai jopa jotain täysin muuta? Anarkistit ovat aina tehneet enemmän muun vasemmiston hyväksi kuin mitä muu vasemmisto on koskaan tehnyt heidän hyväkseen. Mikä tahansa anarkistien

velka vasemmistolle on jo kauan sitten maksettu korkoineen takaisin. Nyt anarkistit ovat vihdoinkin vapaita olemaan oma itsensä. Mutta vapaus on pelottava ja epävarma mahdollisuus, siinä missä vanhat tavat, vasemmistolaiset kliseet ja rituaalit, ovat yhtä mukavia kuin pari vanhoja kenkiä (mukaanlukien puukengät). Ja vielä, koska vasemmisto ei ole enää minkäänlainen uhka, ei anarkovasemmistolaiset ole minkäänlaisessa valtion sortotoimien vaarassa kun he muistelevat ja näyttelevät uudelleen muinaisia myyttisiä kulta-aikojaan. Se on suunnilleen yhtä vallankumouksellista kuin pilvenpoltto, ja valtio sietää kumpaakin samoista syistä.

(9) Kuinka ”anarkistinen” maailma ylipäätään edes on? Eräällä tapaa katsottuna se on hyvin anarkistinen; toisella tapaa katsottuna ei alkuunkaan. Se on hyvin anarkistinen siinä mielessä, että kuten Kropotkin sanoi, ihmisyhteiskunta ja ihmiselo itsessään on aina paljon riippuvaisempi vapaaehtoisesta yhteistyöstä, kuin mistään mitä valtio määrää. Erittäin valtiojohtoisissa järjestelmissä – entinen Neuvostoliitto tai nykyinen New York – hallitusjärjestelmä itsessään on vallassapysymisensä ja asioiden toimimisen suhteen riippuvainen sen omien lakien laajamittaisesta rikkomisesta. Toisella tapaa katsottuna maailma ei ole ollenkaan anarkistinen, koska missään ei enää elä ihmisiä jotka eivät olisi jollain tapaa alisteisia jonkin valtion kontrollille.

Sota on liian tärkeää jätettäväksi kenraaleille, ja anarkia on liian tärkeää jätettäväksi anarkisteille. Jokainen taktiikka on kokeilemisen arvoinen kenelle tahansa joka on taipuvainen kokeilemaan niitä, joskin todistettuja virheitä – kuten äänestämistä, kirjojen kieltämistä (etenkin omieni), sattumanvaraista väkivaltaa ja liittoutumista autoritaarisen vasemmiston kanssa – on paras välttää. Jos vaikka anarkistit eivät olekaan oppineet miten vallankumoustaa maailma, toivottavasti he ovat oppineet muutamia tapoja miten sitä ei tehdä. Se ei ole riittävästi, mutta se on edes jotain.

(10) Prioriteeteista puhuminen on edistysaskel normeista ja arvoista puhumiseen, sillä sanaan liittyy vähemmän moralististen sävyjen taakkaa. Mutta jälleen, onko sinulla prioriteetteja vai onko niillä sinut?

(11) Itsensä uhraaminen on vastavallankumouksellista. Kuka tahansa, joka kykenee uhraamaan itsensä aatteen puolesta, kykenee uhraamaan sille myös jonkun muun. Näin ollen solidaarisuus itsensä uhraajien kesken on mahdotonta. Et vain voi luottaa altruistiin. Et koskaan tiedä milloin hän saattaa tehdä jonkun tuhoisan teon yhteisen hyvän nimissä.

(12) ”Taistelu sortoa vastaan” – miten mahtava sanonta! Niin tilava sirkusteltta että se kattaa kaikki vasemmistolaiset asiat, olivat ne miten naurettavia tahansa. Ja mitä epäoleellisempia ne ovat päivittäisen elämämme suhteen, sitä parempi. Vapauttakaa Mumia! Itsenäisyys Itä-Timorille! Lääkkeitä Kuubaan! Kieltäkää maamiinat! Kieltäkää pahat kirjat! Eläköön Chiapas! Laillistakaa pilvi! Pelastakaa valaat! Vapauttakaa Nelson Mandela! – ei, odottakaa, ne tekivät sen jo, nyt hän on valtionpäämies, ja onko yhdenkään anarkistin elämä enää entisensä? Kaikki ovat tervetulleita suuren katon alle yhdellä ehdolla: pidättäytyminen kaikesta kritiikistä kaikkia muita kohtaan. Sinä allekirjoitat minun vetoomukseni ja minä allekirjoitan sinun…

Ylläpitämällä julkista kuvaa yhteisestä taistelusta sortoa vastaan, vasemmistolaiset piilottavat hajanaisuutensa ja heikkoutensa lisäksi myös – paradoksaalisesti – sen mitä he todella jakavat: valtio-/luokkayhteiskunnan perustavien elementtien hiljaisen hyväksymisen. Ne, jotka tyytyvät yhteisön illuusioon, ovat vastahakoisia ottamaan riskin sen antaman vähäpätöisen tyydytyksen menettämisestä. Ja ehkä he pelkäävät vielä enemmän sen aidon asian etsimistä. Kaikki edistyneet teolliset demokratiat sietävät uskollista vasemmisto-oppositiota, mikä on pelkästään reilua, sillä tunne on molemminpuoleinen.